

Wspomnienie o śp. Profesorze Andrzej Klocku (1936–2023)

Memories of the late Professor Andrzej Kłoczek (1936–2023)

Emilia Wysocka-Fijorek* (Redakcja tekstu)

Instytut Badawczy Leśnictwa, Zakład Geomatyki, Sękocin Stary, ul. Braci Leśnej 3, 05-090 Raszyn, Polska

*Tel. +48 22 7153813, e-mail: e.wysocka-fijorek@ibles.waw.pl

Słowa kluczowe: Andrzej Kłoczek, sggw, ibl, ekonomika, zarządzanie, ekonomika leśnictwa, polityka leśna

Fot. L. Kruczek

prof. dr hab. Andrzej KŁOCEK

23.03.1936 r. – 24.10.2023 r.

Leśne zamyślenia

*Był wzorem piękna – bogactwem myśli
obronną tarczą na linii wichrów
i nim pozostał zawsze i wszędzie
mój las młodości – mój las nadziei.*

*W nim pośród gęstwy działo się wszystko
odpowiadało echem z oddali
był gotów każdy odzew pochwycić
uwiarygodnić prawdę istnienia.*

*Drzewa jak jeden mąż spoważniały
w zwartych kolumnach przystając w marszu
leśny fenomen serca jednoczy
- żołnierz wypełniać gotów rozkazy.*

*I dziś gdy idę po tamtych śladach
rozpamiętując ich posłannictwo
przystaję, żeby znów Ojczeszczem
oddać hołd każdej z żołnierskich mogił.*

*Zadomowila się w nim historia
byliśmy i tu pozostaniemy
dopóki darem nadziei w sercu
dopóki szumi – wiecznie na straży.*

Stefan Arbatowski

1. Życiorys prof. dr. hab. Andrzeja Kłocka

1.1. Przebieg pracy zawodowej i uzyskane kwalifikacje

Urodził się 23 marca 1936 r., jako drugi z siedmiorga rodzeństwa, w rodzinie chłopskiej, na Kokoszkowie (były przysiółek) w Nowym Targu, w którym w 1950 r. ukończył szkołę podstawową, a następnie po trzech latach nauki (1950/51–1952/53) ekonomiczną szkołę średnią (Technikum

Handlowe). Z powodu zainteresowań sportowych zrezygnował z ubiegania się o przyjęcie na studia. W tej sytuacji otrzymał nakaz pracy, zgodnie z którym został zatrudniony w WPHS – Hurtownia Nowy Targ. Po rocznym okresie uzyskał zwolnienie z nakazu i w 1954 r. rozpoczął studia w SGGW w Warszawie. Pracę magisterską pt. „Badania opłacalności chłopskiej gospodarki leśnej na przykładzie lasów wsi Frydman w pow. nowotarskim” wykonał w Katedrze Ekonomiki Leśnictwa pod kierunkiem prof. dr. R. Fromera. Po zdaniu egzaminu

Wpłynęło: 26.10.2023 r., zaakceptowano: 30.10.2023 r.

 © 2023 E. Wysocka-Fijorek

dypłomowego z wynikiem bardzo dobrym w dniu 19 marca 1960 r. uzyskał dyplom magistra inżyniera leśnictwa.

Obowiązujący wówczas roczny staż zawodowy rozpoczął 15 maja 1960 r. w Nadleśnictwie Orawa w Zubrzycy, w którym pełnił obowiązki leśniczego. Z dniem 16 marca 1961 r. z inicjatywy prof. Fromera został przeniesiony służbowo do pracy w Zespole Leśnictwa, Przemysłu Drzewnego i Papierniczego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów. W dniu 16 grudnia 1961 r., dzięki staraniom prof. Fromera, został zatrudniony w Katedrze Ekonomiki Leśnictwa SGGW na stanowisku asystenta, a od 1963 r. na stanowisku starszego asystenta.

W okresie listopad 1962 r. – luty 1964 r. uczęszczał na kurs matematyki dla ekonomistów, w wymiarze 3 h tygodniowo, zorganizowany w SGPiS przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, a w 1965 r. ukończył 3-miesięczny kurs programowania matematycznego w Centrum Obliczeniowym PAN. W dniu 7. grudnia 1968 r. obronił rozprawę doktorską pt. „Metody oceny ekonomicznej efektywności inwestycji w gospodarstwie leśnym”, wyróżnioną nagrodą indywidualną III stopnia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego. W 1970 r. został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Organizacji Gospodarstwa Leśnego SGGW.

W dniu 6 maja 1976 r. obronił rozprawę habilitacyjną pt. „Rachunek ekonomiczny regulacji użytkowania rębnych drzewostanów”, za którą otrzymał nagrodę indywidualną III stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Z dniem 1 grudnia 1977 r. został zatrudniony na stanowisku docenta. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nauk leśnych otrzymał 30 stycznia 1987 r.

W czasie pracy na Uczelni pełnił przez dwie kadencje (1978–1984) funkcję prodziekana Wydziału Leśnego, a w latach 1979–1982 był kierownikiem Zakładu Ekonomiki i Organizacji Leśnictwa, natomiast w okresie od 1987 do 1990 r. – kierownikiem Katedry Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Leśnych. Z dniem 1 maja 1990 r. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa powołał Profesora Klocka na stanowisko dyrektora Instytutu Badawczego Leśnictwa w Warszawie. Na stanowisku tym pracował do 30 listopada 2008 r., następnie do marca 2009 r. pełnił obowiązki zastępcy dyrektora Instytutu ds. naukowo-badawczych. Z dniem 1 kwietnia 2009 r. przeszedł na emeryturę. Nadal jednak pracował w Instytucie na części etatu do 31 sierpnia 2020 roku.

W okresie pracy w SGGW oraz IBL odbył ponad 20 staży naukowych w zagranicznych uniwersytetach i leśnych instytutach badawczych, w tym: w Bułgarii (4 tyg. – 1971), Czechosłowacji (4 tyg. – 1967, 1981, 1984), NRD (22 tyg. – 1972, 1978, 1979, 1986, 1987), RFN (34 tyg. – 1981, corocznie 1989–1994, 2009), Węgry (5 tyg. – 1974, 1982, 1985, 1987), ZSRR (9 tyg. – 1969). Ponadto brał udział w wielu międzynarodowych konferencjach naukowych

organizowanych przez IUFRO, a także w wyjazdach mających na celu zapoznanie się z organizacją i zasadami funkcjonowania gospodarki leśnej oraz leśnych instytutów badawczych, m.in. w Brandenburgii, Czechach, Danii, Norwegii, Słowacji i Szwecji.

1.2. Działalność dydaktyczna

Od początku pracy na Uczelni prowadził liczne zajęcia dydaktyczne dla słuchaczy wszystkich form studiów, początkowo tylko ćwiczenia z ekonomiki leśnictwa, a od 1965 r. zarówno wykłady, jak i ćwiczenia z rachunkowości i finansów w gospodarstwie leśnym. Profesor Klocek od 1973 r. koncentrował się na opracowaniu programu nauczania i prowadzeniu wykładów z zarządzania przedsiębiorstwem / gospodarstwem leśnym nie tylko na Wydziale Leśnym (sem. 8 i 9), ale także na Wydziale Techniki Rolniczej i Leśnej (sem. 9). Od 1968 r. w ramach zajęć specjalistycznych prowadził również według przygotowanego programu wykłady i ćwiczenia z metod rachunku ekonomicznego / optymalizacyjnego w leśnictwie dla studentów Wydziału Leśnego, a ponadto dla słuchaczy Studiów Podyplomowych z Ekonomiki Leśnictwa WSR w Krakowie (1970–1972). Wykłady z zarządzania gospodarstwem leśnym oraz z metod rachunku optymalizacyjnego dla studentów Wydziału Leśnego SGGW prowadził aż do 2001 r., a więc również po przyjeździe do pracy w IBL. W ostatnich latach działalność dydaktyczna Profesora sprowadzała się do wykładów z wybranych problemów zarządzania gospodarstwem leśnym w Europie, prowadzonych dla słuchaczy studiów doktoranckich (IBL, SGGW) oraz podyplomowych (AR w Poznaniu).

Tematyka prowadzonych zajęć została przygotowana przez Profesora na podstawie opracowanych, przy współudziale innych autorów, trzech skryptów oraz jednego podręcznika–monografii pt. „Optymalizacja regulacji użytkowania rębnych drzewostanów” (Klocek, Rutkowski 1986). Charakter pomocy dydaktycznej ma także wydana w 2006 r. monografia pt. „Państwowa administracja oraz gospodarka leśna w wybranych krajach”.

Stałemu wzbogacaniu i aktualizowaniu prowadzonych zajęć dydaktycznych sprzyjał udział Profesora w badaniach dotyczących problemów zarządzania gospodarką leśną, a także liczne kontakty z zagranicznymi ośrodkami naukowo–dydaktycznymi. Szczególnie owocne dla dydaktyki było nawiązanie współpracy z Instytutem Ekonomiki Leśnictwa Uniwersytetu we Fryburgu Bryzgowijskim (przełom lat 80. i 90.). Dzięki staraniom dyrektora wymienionego Instytutu prof. dr. hab. G. Oestena, Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Leśnych SGGW została włączona do programu Tempus,

w którym uczestniczyły również Wydziały Leśne z Aberdeen (Szkocja) oraz Wiednia (Austria). W wyniku tych działań Wydział Leśny SGGW został wyposażony ze środków zagranicznych w nowoczesną pracownię komputerową (1993–1995), kilkusobowe zaś grupy jego studentów co roku wyjeżdżały na dodatkowe zajęcia semestralne do Niemiec i Wielkiej Brytanii. Nadal też wymieniony Instytut i Wydziały Leśne w Polsce organizują dla kilkunastoosobowej grupy studentów WL SGGW tygodniowe zajęcia terenowe dotyczące ekonomicznych aspektów gospodarki leśnej w Niemczech.

W okresie pracy na Uczelni był opiekunem kilkudziesięciu prac magisterskich na Wydziale Leśnym SGGW oraz promotorem pięciu przewodów doktorskich z zakresu nauk leśnych, zakończonych wyróżnieniami. Ponadto pełnił wielokrotnie funkcję recenzenta w przewodach doktorskich i habilitacyjnych, a także w postępowaniu o nadanie tytułu profesora nauk leśnych.

1.3. Działalność naukowo-badawcza

Od początku pracy w Katedrze Ekonomiki Leśnictwa SGGW uczestniczył w badaniach dotyczących pionierskiego, zapoczątkowanego przez prof. Fromera, a następnie rozwijanego przez prof. dr. hab. T. Marszałka, tzw. „Rogowskiego eksperymentu ekonomicznego”. Nowatorski charakter tego eksperymentu, zwłaszcza w kontekście ówczesnego traktowania lasu jako daru natury, polegał na piętnej wycenie jego wartości oraz włączeniu jej do bilansu i rachunków wyników gospodarstwa leśnego.

Zainteresowania naukowe Profesora na wiele lat ukształtowane zostały z jednej strony przez intensywny rozwój badań operacyjnych i ich zastosowań w wielu dziedzinach gospodarki, z drugiej zaś przez merytoryczny zakres prowadzonych zajęć dydaktycznych z zarządzania gospodarstwem leśnym. Znalazło to wyraz w dorobku naukowym, który liczy 220 pozycji bibliograficznych koncentrujących uwagę na następujących, głównych kierunkach (problemach) badawczych:

- 1) optymalizacja procesów transportowych w leśnictwie,
- 2) optymalizacja przedsięwzięć inwestycyjnych w gospodarstwie leśnym,
- 3) optymalizacja regulacji użytkowania i przebudowy drzewostanów,
- 4) systemy zarządzania gospodarstwem leśnym (formy organizacyjno-funkcjonalne gospodarstwa leśnego oraz kryteria ich typologii, czynniki determinujące wybór form i ich wpływ na efektywność gospodarki leśnej),
- 5) zasoby leśne w rachunku dochodów gospodarstwa leśnego.

Pewna część dorobku dotyczy popularyzacji ważnych bieżących problemów i ich rozwiązań z zakresu zarządzania gospodarstwem leśnym za granicą.

Przeważająca część dorobku naukowego ma charakter metodyczno–prakseologiczny polegający na poznaniu i wyjaśnieniu związków przyczynowo–skutkowych badanego problemu ekonomicznego gospodarki leśnej, następnie budowie adekwatnego dla nich modelu optymalizacyjnego oraz jego rozwiązaniu i weryfikacji w sposób zapewniający wykorzystanie w praktyce otrzymanych rozwiązań (wyników). W dorobku naukowym Profesora są również opracowania, które uwagę koncentrują tylko na niektórych aspektach powyższej sekwencji procesu badawczego.

Ad 1. Badania nad optymalizacją prac transportowych w leśnictwie zapoczątkowała praca poświęcona minimalizacji kosztów transportu drewna ze składnic do zakładów przemysłu tartacznego oraz odbiorcami materiałów tartych i ustaleniu na tej podstawie optymalnej lokalizacji nowych tartaków w województwie warszawskim (Klocek 1966). Kolejne opracowania z tego kierunku badań były realizowane we współpracy z Zakładem Transportu Leśnego SGGW, a także Instytutem Transportu Samochodowego. Dotyczyło to m.in. ustalania planu zadań (pracy przewozowej) dla środków transportowych przedsiębiorstw (OTL) transportu leśnego przy wywozie drewna (Klocek, Okuśnik 1968).

Ad 2. Znacznie szersze aspekty metodyczne i praktyczne miał problem optymalnej alokacji nakładów inwestycyjnych na budowę sieci dróg leśnych. Polegał on na opracowaniu takiej metody (modelu) podziału danego limitu środków na budowę dróg w poszczególnych nadleśnictwach, która zapewni maksymalną sumę oszczędności na kosztach transportu drewna. Rozwiązanie tego problemu za pomocą metod programowania marginalnego przedstawione zostało w pracy doktorskiej w 1968 r. (nagroda indywidualna III stopnia Ministra OlszW 1968 r.). Kontynuacja tego kierunku badań w Katedrze Ekonomiki Leśnictwa SGGW doprowadziła do opracowania metod parametryzacji poszczególnych elementów rachunku optymalizacji kapitałochłonności leśnych inwestycji drogowych. Wyniki tych badań zostały następnie wykorzystane do sporządzenia planu budowy dróg w Lasach Państwowych na lata 1971–1975 (Klocek 1972a; 1972b).

Ad 3. Do niezwykle istotnych zarówno z punktu widzenia poznawczego, jak i praktycznego problemów badawczych leśnictwa należy optymalizacja regulacji użytkowania drzewostanów. Przesądza o tym z jednej strony podwójny charakter zasobów leśnych, pełniących równocześnie rolę środka produkcji oraz produktu gospodarki leśnej, z drugiej zaś nieostrość granicy między tymi rolami oraz zmienność preferencji społecznych względem dóbr (funkcji) lasu. Dochodzi do tego czynnik niepewności (ryzyka) w określaniu przyszłych stanów zasobów leśnych. Ekonomiczne kryteria oceny powyższych zagadnień oraz deterministyczne podejście do kształtowania produkcji i stanu zasobów leśnych zostały przyjęte za punkt wyjścia w rozprawie habilitacyjnej poświęconej długo i krótkookresowemu planowaniu użytkowania drzewostanów (nagroda indywidualna III stopnia Ministra NSzWiT 1976 r.).

Powyższa problematyka, w związku z intensyfikacją produkcji leśnej oraz znaczącym udziałem drzewostanów negatywnych, została poszerzona o opracowanie modelu optymalizacji wieku przebudowy drzewostanów, w skrócie OWPD (nagroda zespołowa I stopnia Ministra NiSzW 1986 r.). Kilkuletnia kontynuacja tego kierunku badań, realizowanego na zlecenie Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych, doprowadziła do sformułowania kolejnego, w postaci dwóch wariantów (I i II), modelu dotyczącego optymalizacji kolejności wyrębu/użytkowania rębnych drzewostanów (OUR). Modele te były prezentowane w licznych publikacjach krajowych (Klocek 1981b; Klocek 1982; 1985), a także na wielu konferencjach międzynarodowych (Klocek 1987; 1989; 1992). Zostały również przedstawione we wspólnej z prof. dr. hab. B. Rutkowskim monografii pt. „Optymalizacja regulacji użytkowania rębnych drzewostanów” (Klocek, Rutkowski 1986) (nagroda zespołowa I stopnia Ministra NiSzW 1987 r.), w której zamieszczono omówienie wszystkich ważniejszych w Europie metod optymalizacji użytkowania lasu.

W dalszych latach wspólnie z prof. dr. hab. G. Oestem (Uniwersytet we Fryburgu Bryzgowijskim), w ramach finansowanego przez RFN, na podstawie porozumienia berlińskiego, tematu badawczego dotyczącego ryzyka w gospodarce leśnej, opracowaliśmy w 1990 r. macierzowe ujęcie procesów przeżywalności i śmiertelności drzewostanów w lesie normalnym (deterministycznym) oraz celowym (probabilistycznym) (Klocek, Oesten 1992). Następnie dla tych dwóch modeli lasu sformułowaliśmy adekwatne metody (modele) optymalizacji wieku rębności (Klocek, Oesten 1991; 1994). Wyniki ich weryfikacji potwierdziły znaczący wpływ zjawisk kłęskowych na ekonomicznie uzasadniony okres produkcji w lesie celowym (okres rotacji drzewostanów).

Kolejnym problemem podjętym wspólnie z prof. G. Oestem było opracowanie maksymalizującego produktywność drzewostanów modelu strategii użytkowania lasu w gospodarstwie przerębnowo-zrębnowym (Klocek, Oesten 1994).

Ekonomiczne i ekologiczne związki gospodarowania i ochrony ekosystemów leśnych, przedstawione przy szerokim wykorzystaniu cybernetyki i teorii systemów, znalazły wyraz we wspólnej z profesorami G. Oestem i K. Rykowskim pracy pt. „Bioekonomika – szansa trwałego rozwoju gospodarstwa leśnego” (Klocek, Oesten, Rykowski 1994). Opracowanie to rozpoczyna analiza wpływu preferencji społecznych na intensywność użytkowania i ochrony lasu. Z kolei przedstawione aspekty wzrostu bioróżnorodności ukazują jej pozytywny wpływ na trwałość ekosystemów leśnych i bogactwo możliwych strategii przyrody leśnej, ale zarazem potwierdzają rosnące trudności wyboru racjonalnych decyzji przez gospodarza lasu (wzrost nieoznaczoności sytuacji decyzyjnej). W tej sytuacji pożądane z punktu widzenia zarządzania upraszczanie struktury lasu

powinno być połączone z oceną jej wpływu na produktywność i stabilność ekosystemów leśnych.

Ad 4. Znaczący udział w dorobku Profesora mają opracowania poświęcone zarządzaniu gospodarstwem leśnym, a zwłaszcza podejmowanymi reformami w tym zakresie po 1990 r. w różnych krajach europejskich. Czynnikiem sprawczym tych reform była pogarszająca się sytuacja finansowa państwowej gospodarki leśnej w takich krajach, jak: Austria, Finlandia, Niemcy i Szwecja. Równocześnie realizowana koncepcja tzw. „szczupłej” administracji leśnej, mimo korzystnego wpływu na niektóre wskaźniki ekonomiczne, nie spowodowała znaczącej poprawy rentowności państwowego gospodarstwa leśnego (Klocek 2003). Jedną z przyczyn tego stanu był z jednej strony wzrost kosztów realizacji ochronnych (publicznych) funkcji lasu, a z drugiej zaś rosnące ograniczenia funkcji produkcji drewna (Klocek 2005). W tej sytuacji wiele krajów podjęło reformy obejmujące wszystkie aspekty rozwiązań prawnych, organizacyjnych i ekonomicznych gospodarstwa leśnego. Ich charakterystyka przedstawiona została w monografii pt. „Państwowa administracja leśna oraz gospodarka leśna w wybranych krajach”. CILP, Warszawa 2006, a także w innych publikacjach (Klocek, Płotkowski 2010).

Ad 5. W dominującym do XX w. kameralistycznym gospodarstwie leśnym jego wynik finansowy ustalany był jako różnica strumieni przychodów i rozchodów gospodarstwa. Nie odzwierciedlało to rzeczywistej efektywności gospodarowania, wysokie przychody bowiem mogły być konsekwencją nadmiernego pozyskania drewna, niskie zaś rozchody – rezultatem zaniechania kosztownych zabiegów pielęgnacyjnych i ochronnych lasu. Dlatego już w XIX w. zaproponowano ustalanie wyniku finansowego nie w formie różnicy między przychodami i rozchodami, lecz na podstawie różnicy między sumą wartości uzyskanych z produkcji a sumą wartości włożonych do produkcji. Urzeczywistnienie tej zasady znalazło wyraz w rachunku dochodów finansowych gospodarstwa leśnego, odzwierciedlającym przyrost wartości netto majątku leśnego. Wynikająca stąd potrzeba wyceny tego majątku rodziła i nadal rodzi liczne problemy dotyczące m.in. ustalania rzeczywistego stanu ilościowego majątku (inventaryzacja), następnie określenia rynkowych cen dla poszczególnych sortymentów i faz produkcji drewna (drewno na pniu, drewno pozyskane) i wreszcie wycenę rynkową zasobów leśnych na pniu. Postęp w tej dziedzinie, prezentowany w literaturze przedmiotu (Klocek 2012) pozwala sądzić o zbliżającym się przełomie włączenia zasobów leśnych do bilansu finansowego gospodarstwa leśnego.

Z działalnością naukową wiąże się także udział Profesora w opracowaniu wielu różnych opinii i ekspertyz. Dotyczy to zwłaszcza opracowania w 1995 r. przez kierowany przez Profesora dwudziestoosobowy zespół pracowników IBL „Założeń polityki leśnej państwa”, wykorzystanych w trakcie prac nad przyjętym ostatecznie w 1997 r. przez Rząd dokumentem wymienionej polityki.

Kolejnym ważnym opracowaniem wykonanym w latach 1999 oraz 2009 przez Zakład Ekonomiki i Polityki Leśnej IBL była analiza stanu nacjonalizacji lasów prywatnych po II wojnie światowej. Udział Profesora w tych opracowaniach obejmował przedstawienie metod oceny wartości państwowionych lasów (Klocek 2009a; 2009b).

Informowaniu krajowego środowiska leśników o ważniejszych wydarzeniach, problemach i podejmowanych metodach ich rozwiązywania, zwłaszcza w UE, służył publikowany przez wiele lat cykl doniesień pt. „Leśnictwo i drzewnictwo w prasie zachodniej” (Głos Lasu).

1.4. Działalność organizacyjna i społeczna oraz członkostwo w różnych gremiach

Przez cały okres pracy w SGGW oraz IBL pełnił różne funkcje oraz uczestniczył społecznie w działalności różnych zespołów, komisji oraz gremiów doradczych. W okresie pracy na Uczelni pełnił przez ponad 10 lat funkcję sekretarza Komisji stypendialnej Wydziału Leśnego (od 1965 r.) oraz przez 20 lat sekretarza, ewentualnie II sekretarza lub członka Komisji Rekrutacyjnej wymienionego Wydziału (1965–1985). Ponadto uczestniczył w pracach licznych komisji senackich i rektorskich SGGW (1974–1990), w tym był zastępcą rzecznika i rzecznikiem dyscyplinarnym Senackiej Komisji ds. Studenckich (1984–1990). Dzięki staraniom i życzliwości Naczelnego Zarządu LP Zakład Ekonomiki i Organizacji Leśnictwa został wyposażony, jako jeden z pierwszych na Uczelni, w pracownię komputerową. W okresie pełnienia funkcji prodziekana Wydziału Leśnego SGGW (1978–1984) wymieniony Wydział zorganizował i prowadził pięć studiów podyplomowych z zakresu leśnictwa. Za działalność organizacyjną na Uczelni był wielokrotnie wyróżniany nagrodami Rektora SGGW.

Od początku powoływanych od drugiej połowy lat 80-tych XX w. zespołów, komisji i rad ds. reform gospodarczych i naukowo-badawczych w leśnictwie, przemyśle drzewnym i rolnictwie brał społecznie czynny udział w kilkunastu gremiach związanych z tymi reformami. Dotyczyło to m.in. – Resortowego Zespołu ds. reformy gospodarczej (powołanie przez Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego w 1985 r.), Zespołu ds. oceny i doskonalenia systemu ekonomiczno-finansowego Lasów Państwowych (powołanie przez Naczelnego Dyrektora LP w 1985 r.), Zespołu ds. opracowania projektu założeń Ustawy o lasach i gospodarce leśnej (powołanie przez Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej w 1986 r.), Zespołu dydaktyczno-naukowego leśnictwa i technologii drewna (powołanie przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w 1986 r.), Zespołu do opracowania programu rozwoju leśnictwa i gospodarki leśnej (powołanie przez Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej w 1988 r.) oraz Zespołu Ekspertów ds. leśnictwa i technologii drewna (powołanie przez Ministra

Edukacji Narodowej w 1989 r.).

Jako doradca Krajowej Sekcji Pracowników Leśnictwa NSZZ „Solidarność” uczestniczył w pracach nad projektem Ustawy o lasach (od 1989 r.), w takiej roli brał również udział w pracach nad Ustawą o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (od 2000 r.). Natomiast funkcję eksperta w Sejmowej Komisji Nadzwyczajnej ds. Ustawy o reprivatyzacji nieruchomości i niektórych ruchomości osób fizycznych, przejętych przez państwo oraz o rekompensatach, pełnił przez półtora roku (od 1999 r.). Na jej potrzeby opracował metody wyceny wartości lasów znacjonalizowanych (Klocek 2000d; 2000e).

Problematyką leśną zajmował się uczestnicząc w charakterze członka w pracach Rady ds. Wsi i Rolnictwa przy Prezydencie Lechu Wałęsie (1992–1995), która na wniosek Profesora podjęła problematykę określenia podaży gruntów wypadających z rolniczego użytkowania w celu przeznaczenia ich do zalesienia. Na poświęconym temu zagadnieniu poszerzonym posiedzeniu Rady, ustalono potencjalną wielkość gruntów pod zalesienia, uwzględniając m.in. założenia programu wyżywienia narodu, europejski rynek produktów rolnych oraz przyszłe limity krajowej produkcji rolnej ustalone przez UE.

Działalność społeczna Profesora Klocka obejmowała także udział w pracach wielu innych organizacji i rad związanych z leśnictwem. W latach 1991–2005 był członkiem, a w okresie 1992–2000 przewodniczącym Rady Leśnictwa przy Ministrze Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Był również członkiem Państwowej Rady Ochrony Środowiska (1995–2006). Pełnił także funkcje wiceprzewodniczącego Sekcji IUFRO 4.04.02. „Ekonomika i Zarządzanie” (1997–2004). Przez wiele lat był członkiem: Rady Wydziału Leśnego SGGW (lata 1976–1998), Rady Naukowej IBL (lata 1990–2008), Kolegium Lasów Państwowych (lata 2001–2010), Zespołu Leśno-Drzewnego (od 2009 r.) oraz Naukowego Zespołu Doradczego (od 2008 r.) przy Dyrektorze Generalnym Lasów Państwowych.

Najdłuższy okres działalności Profesora na rzecz leśnictwa wiąże się z członkostwem w Polskim Towarzystwie Leśnym (PTL), w ramach którego był członkiem Zarządu Głównego (od 1982 r.), w tym zastępcą przewodniczącego Zarządu Głównego (lata 2000–2006), następnie członkiem honorowym (od 2007 r.). Z nominacji Zarządu Głównego PTL był przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Kongresu Leśników Polskich, który odbył się w 1997 r. pod patronatem Prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego. W Kongresie tym uczestniczyło łącznie około 2 tys. osób.

Podobnie długi okres (od ok. 1965 r.) dotyczy członkostwa Profesora w Stowarzyszeniu Inżynierów, Techników Leśnictwa i Drzewnictwa, w ramach którego przez wiele lat (1970–1992) pełnił funkcję redaktora działowego „Postępów Techniki w Leśnictwie”.

W okresie pełnienia funkcji dyrektora IBL (1990–2008)

działalność organizacyjna Profesora koncentrowała się przede wszystkim na naukowym i materialnym rozwoju Instytutu oraz finansowym jego zabezpieczeniu. Pod tym względem do ważniejszych osiągnięć Instytutu w wymienionym okresie można zaliczyć:

- podyktowaną zmianami społeczno-ekonomicznymi racjonalizację struktury organizacyjnej i stanu osobowego Instytutu, w tym: zmniejszenie liczby jednostek naukowych przez połączenie „zmarginalizowanych” z punktu widzenia popytu na badania zakładów i pracowni z bliskimi merytorycznie jednostkami oraz zmniejszenie stanu zatrudnienia pracowników ogółem, przy jednoczesnym zwiększeniu udziału pracowników naukowych o 10 pkt. proc., z tego prof. i dr. hab. z 5 do 13% oraz doktorów z 17 do 37%,
- kierowanie asystentów na studia doktoranckie na uczelniach oraz uruchomienie Zaocznych Studiów Doktoranckich w IBL (od 2002 r.),
- rozwój współpracy międzynarodowej, w tym organizowanie i finansowanie corocznych kilkumiesięcznych staży naukowych w IBL dla 3–5 młodych pracowników z krajów ościennych,
- nowe formy upowszechniania wiedzy, w tym: wydawanie Notatnika Naukowego IBL, sygnalizującego wstępne wyniki badań, wydawanie interdyscyplinarnych Leśnych Prac Badawczych w miejsce Prac IBL, a także zorganizowanie stałej Zimowej Szkoły Leśnej przy IBL, poświęconej prezentacji problemów i wiedzy leśnej w skali międzynarodowej oraz przewodniczenie Radzie Programowej kolejnych sesji wymienionej Szkoły,
- utworzenie i wyposażenie nowych jednostek organizacyjnych, w tym: Izby Edukacji Leśnej wraz ze ścieżką dydaktyczną, Pracowni Chemii Środowiska Leśnego oraz Pracowni Genetyki Molekularnej,
- zakupy, remonty i budowa obiektów kubaturowych, w tym: kupno dwóch budynków w Szklarskiej Porębie, remonty modernizacyjne trzech budynków w Sękocinie Starym (A, C, F), wybudowanie i wyposażenie centralnego budynku (B), a także wybudowanie wielofunkcyjnej szklarni doświadczalnej oraz dwóch pozostałych budynków w stanie surowym (G i H) w Sękocinie Starym; wymieniona działalność inwestycyjna pozwoliła na całkowite przeniesienie głównej siedziby Instytutu do Sękocina Starego (2006 r.) oraz ograniczenie jego podziału lokalizacyjnego, a tym samym przyczyniła się do usprawnienia jego struktury organizacyjnej oraz konsolidacji zespołów badawczych,
- do osiągnięć Instytutu należy również zaliczyć utworzenie rezerwy finansowej na wypadek sytuacji kryzysowej; jej wysokość na koniec 2008 r. wynosiła ok. 150% wartości rocznego obrotu IBL.

Podejmowaniu przedsięwzięć rozwojowych IBL sprzyjało w miarę trwałe finansowanie jego badań, zwłaszcza ze strony Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Ministerstwa Nauki

i Szkolnictwa Wyższego oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wymienione instytucje również dotowały liczne inwestycje IBL.

Po przejściu na emeryturę (2009 r.) został zatrudniony w IBL na ¼ etatu. Zakres jego obowiązków wiązał się głównie z kontynuowaniem rozpoczętych jeszcze w 2007 r. prac nad koncepcją Zimowej Szkoły Leśnej przy IBL, a następnie z pełnieniem funkcji przewodniczącego Rady Programowej wymienionej Szkoły. W latach 2009–2016 odbyło się osiem trzydniowych Sesji ZSL, poświęconych aktualnym, o dużym znaczeniu poznawczym i praktycznym, problemom gospodarki leśnej w skali europejskiej. O rosnącym zainteresowaniu Zimową Szkołą Leśną ze strony państwowych władz leśnych, jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, licznych przedstawicieli nauk leśnych i leśnej praktyki gospodarczej świadczy rosnąca z roku na rok liczba zgłoszeń do uczestnictwa w kolejnych sesjach ZSL. Tylko ograniczona powierzchnia sali seminaryjnej Instytutu powoduje, że liczba ta nie przekraczała 300 osób.

Zainicjował również powstanie wydawanego w latach 2009–2019 przez IBL Biuletynu „Z Leśnego Świata”, zawierającego streszczenia ciekawych artykułów z zagranicznej pracy leśnej.

1.5. Nagrody, odznaczenia i wyróżnienia

Nagrody:

- indywidualna III stopnia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego za pracę doktorską pt. „Metody oceny ekonomicznej efektywności inwestycji w gospodarstwie leśnym” (1968 r.),
- indywidualna III stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki za pracę habilitacyjną pt. „Rachunek ekonomiczny regulacji użytkowania rębного drzewostanów (1976 r.),
- zespołowa I stopnia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za opracowanie metod optymalizacji przebudowy drzewostanów negatywnych (1986 r.),
- zespołowa I stopnia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za opracowanie metod optymalizacji regulacji użytkowania rębного drzewostanów (1987 r.),
- indywidualna Ministra Środowiska za całokształt działalności naukowo-badawczej w dziedzinie nauk leśnych (2008 r.),
- indywidualna im. Dyrektora Adama Loreta przyznana przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (2006 r.).

Odznaczenia i wyróżnienia:

- Złoty Krzyż Zasługi (1982 r.),
- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1989 r.),
- Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (1997 r.),
- Srebrna Odznaka Honorowa NOT (1978 r.),
- Medal Pamiątkowy 100-lecie PTL (1984 r.),

- Srebrna i Złota Odznaka Honorowa PTL (1984 r., 1990 r.),
- Odznaka Zasłużony dla Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego (1986 r.),
- Srebrna (1986 r.) i Złota (2006 r.) Odznaka Honorowa za Zasługi dla SGGW-AR,
- Srebrny Medal Heinricha Cotta, przyznany przez Wydział Leśny w Tharandt, Niemcy (1986 r.),
- Złota Odznaka Honorowa SITLiD (1987 r.),
- Złota Odznaka za Zasługi dla Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (1994 r.),
- Srebrny Medal „Stiftung Wald in Not”, przyznany przez Państwową Administrację Leśną w Eberswalde, Niemcy (1998 r.),
- Srebrny Medal Wilhelma Pfeila, przyznany przez Instytut Badawczy Leśnictwa w Eberswalde, Niemcy (1998 r.),
- Kordelas Leśnika Polskiego (1999 r.) i Złoty Kordelas Leśnika Polskiego (2006 r.), przyznany przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych,
- Złota Odznaka Honorowa NOT (2004 r.),
- Laur Wydziału Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAN (2006 r.),
- Złoty Medal Narodowego Centrum Leśnego (National Forest Centre Awards Gold Medal) w Zwoleniu, Słowacja (2008 r.),
- Medal Polskiego Towarzystwa Leśnego Pro Bono Silvae (2010 r.),
- Medal Instytutu Badawczego Leśnictwa im. J.T. Hausbrandta za zasługi dla rozwoju nauk leśnych (2015).

Honorowe członkostwo:

- Honorowy członek Leśnej Akademii Ukrainy (od 1993 r.),
- Członek Klubu Honorowych Członków Bractwa Leśnego (od 2001 r.),
- Honorowy członek PTL (od 2007 r.),
- Honorowy członek Rady Naukowej IBL (od 2010 r.),
- „Leśnik Roku 2009” – wyróżnienie przez Kapitułę Przeglądu Leśniczego w 2010.
- Diamentowy Kordelas Leśnika Polskiego (2016 r.).

2. Wykaz wybranych publikacji i opracowań naukowych prof. dr. hab. Andrzeja Klocka

2.1. Monografie

- Klocek A., Rutkowski B. 1986. Optymalizacja regulacji użytkowania rębnych drzewostanów. PWRiL, Warszawa, 322 s.
- Klocek A. 2006a. Państwowa administracja oraz gospodarka leśna w wybranych krajach. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa, 68 s.

2.2. Rozprawy

- Klocek A. 1968. Metody oceny ekonomicznej efektywności inwestycji w gospodarstwie leśnym.

Katedra Ekonomiki Leśnictwa SGGW, Warszawa. (maszynopis pracy doktorskiej) 165 s.

- Klocek A. 1975. Rachunek ekonomiczny regulacji użytkowania rębnych drzewostanów. Zeszyty Naukowe SGGW-AR – Rozprawy naukowe, z. 61 (praca habilitacyjna), 165 s.

2.3. Artykuły i komunikaty naukowe

- Klocek A. 1966a. Próba określenia optymalnych kierunków wywozu drewna tartaczego i mocy przerobowej tartaków na przykładzie województwa warszawskiego. *Sylwan* 2: 41–53.
- Klocek A. 1966b. Próba zastosowania rachunku marginalnego do charakterystyki sumarycznego przyrostu wartości drzewostanu. *Zeszyty Naukowe SGGW – Leśnictwo* 9: 25–34.
- Klocek A., Olkuśnik S. 1967. Przykład określenia optymalnego planu przydziału zadań wywozowych w leśnictwie, w: *Zastosowanie metod matematycznych do racjonalizacji przewozów w transporcie samochodowym*. Wydawnictwo Instytutu Transportu Samochodowego, Warszawa: 80–90.
- Klocek A., Olkuśnik S., Radziwiński S. 1967. Zastosowanie programowania liniowego do racjonalizacji przewozów w transporcie samochodowym w leśnictwie, w: *Zastosowanie metod matematycznych do racjonalizacji przewozów w transporcie samochodowym*. Wydawnictwo Instytutu Transportu Samochodowego, Warszawa: 35–48.
- Radziwiński S., Klocek A., Olkuśnik S. 1967. Rola i znaczenie metod matematycznych w rozwiązywaniu problemów gospodarczych, w: *Zastosowanie metod matematycznych do racjonalizacji przewozów w transporcie samochodowym*. Wydawnictwo Instytutu Transportu Samochodowego, Warszawa: 5–8.
- Klocek A. 1968a. Wpływ techniczno-ekonomicznego zróżnicowania inwestycji na koszty produkcji leśnej, *Zeszyty Naukowe SGGW – Leśnictwo* 10: 153–161.
- Klocek A. 1968b. Okres zwrotu nakładów inwestycyjnych jako metoda oceny efektywności inwestycji leśnych, *Zeszyty Naukowe SGGW – Leśnictwo* 11: 151–159.
- Klocek A., Okuśnik S. 1968. Sporządzenie optymalnego planu zadań dla środków transportowych przy wywozie drewna, *Sylwan* 3: 23–33.
- Klocek A. 1969. Podstawowe zagadnienia ekonomiczne inwestycji leśnych, *Sylwan* 8: 1–7.
- Klocek A. 1970a. Wpływ ekonomicznego zużycia na okres eksploatacji inwestycji na przykładzie dróg leśnych, *Zeszyty Naukowe SGGW – Leśnictwo* 13: 79–188.
- Klocek A. 1970b. Zagadnienie wskaźnika efektywności inwestycji drogowych w gospodarstwie leśnym, *Folia Forestalia Polonica Seria A – Leśnictwo* 16: 59–68.
- Klocek A. 1970c. Klasyfikacja ekonomiczna inwestycji w gospodarstwie leśnym, *Zeszyty Naukowe SGGW –*

- Leśnictwo*, z. 15, s. 199–212, streszczenie w jęz. angielskim i rosyjskim
- Klocek A. 1970d. Problematyka rachunku ekonomicznej efektywności inwestycji w gospodarstwie leśnym, *Sylwan* 5: 73–81.
 - Klocek A. 1971a. Wybór optymalnego wariantu sieci dróg leśnych, *Zeszyty Naukowe SGGW – Leśnictwo* 16: 57–78.
 - Klocek A. 1971b. Wskaźnik oceny ekonomicznej efektywności inwestycji w gospodarstwie leśnym, *Sylwan* 2: 25–38.
 - Klocek A. 1972a. Metoda oceny ekonomicznej efektywności leśnych inwestycji drogowych, *Sylwan* 10: 34–44.
 - Klocek A. 1972b. Wariant bazowy leśnych inwestycji drogowych, *Sylwan* 12: 73–82.
 - Klocek A. 1977a. Kryteria oceny podstawowej działalności przedsiębiorstwa leśnego, *Zeszyty Naukowe SGGW-AR – Leśnictwo* 24: 41–57.
 - Klocek A. 1977b. Analiza i ocena wpływu stanu drzewostanów na efekty i koszty produkcji drewna na pniu, *Zeszyty Naukowe SGGW-AR – Leśnictwo*: 25: 91–105.
 - Klocek A. 1977c. Ewolucja ekonomiczna podstaw wyznaczania wieku dojrzałości rębnej drzewostanów, *Sylwan* 11: 23–28.
 - Klocek A., Marszałek T. 1977. Ekonomiczna efektywność intensyfikacji produkcji leśnej, *Sylwan* 4: 1–13.
 - Klocek A. 1978a. Podstawy rachunku ekonomicznego regulacji użytkowania rębного drzewostanów, *Sylwan* 5: 35–41.
 - Klocek A. 1978b. Kierunki optymalizacji wieku dojrzałości rębnej drzewostanów. *Sylwan* 10: 1–11.
 - Klocek A. 1979. Optymalizacja rocznego planowania użytkowania rębного drzewostanów w zrębowym sposobie zagospodarowania, *Sylwan* 5, 13–22.
 - Klocek A. 1980. Istota i kierunki usprawnień współczesnego modelu nadleśnictwa, *Sylwan* 9: 1–8.
 - Klocek A. 1980. Optymalizacja operatywnego planowania użytkowania rębного drzewostanów. *Folia Forestalia Polonica Seria A – Leśnictwo* 24: 5–18.
 - Klocek A., Zaleski J. 1980. Optymalizacja wielkości nadleśnictwa, *Sylwan* 11: 1–10.
 - Klocek A. 1981a. Optymalizacja kolejności użytkowania rębного drzewostanów w świetle literatury, *Sylwan* 4: 1–8.
 - Klocek A. 1981b. Nowa metoda optymalizacji kolejności użytkowania rębного drzewostanów (OUR), *Sylwan* 6: 53–62.
 - Klocek A. 1981c. Ogólne założenia rachunku ekonomicznego przebudowy drzewostanów negatywnych, *Sylwan* 7, 8, 9: 71–77.
 - Klocek A. 1982. Optymalizacja wieku dojrzałości rębnej oraz wieku przebudowy drzewostanów, *Sylwan* 4: 1–10.
 - Klocek A. 1985. Optymalizacja wieku przebudowy drzewostanów negatywnych, *Folia Forestalia Polonica Seria A – Leśnictwo* 26: 35–59.
 - Klocek A., Lubański A. 1986a. Optymalizacja wieku przebudowy drzewostanów negatywnych na przykładzie Nadleśnictwa Żednia, *Sylwan* 7: 9–21.
 - Klocek A., Lubański A. 1986b. Optymalizacja planu cięć drzewostanów negatywnych na przykładzie Nadleśnictwa Żednia, *Sylwan* 6: 13–26.
 - Klocek A., Płotkowski L. 1986a. Ekonomiczno-decyzyjne problemy trzebieży, *Sylwan* 8: 11–20.
 - Klocek A., Płotkowski L. 1986b. Problemy optymalizacji nawrotu trzebieży, *Sylwan* 9: 9–17.
 - Klocek A. 1987. Optimalisierung der Umwandlung der schlecht Wachsenden Beständen, w: *Materiały drukowane sekcji IUFRO 5.4.04–02. Forsteinrichtung und Betriebswirtschaft, Standorte und Aufgaben der Betriebsführung*. Zwolen: 97–103.
 - Klocek A. 1988a. Metodyczne podstawy ustalania normatywów wartości upraw leśnych, *Sylwan* 5: 1–8.
 - Klocek A. 1988b. Optymalizacja programu trzebieży, *Folia Forestalia Polonica Seria A – Leśnictwo* 30: 5–15.
 - Klocek A. 1989. Die Waldschäden und die Ertragsregelungsprobleme, w: *Ökonomische Bewertung von Waldschäden*. Heft 8. Schriften aus dem Institut für Forstliche Betriebswirtschaft und Forstwirtschaftspolitik der Universität für Bodenkultur. Wien: 191–198.
 - Klocek A. 1989. Szkody leśne i problemy regulacji użytkowania rębного drzewostanów, *Sylwan* 5: 1–9.
 - Klocek A. 1990. Optimizing the Age of Final Cutting in Normal – and International – Forest, *Folia Forestalia Polonica Seria A – Leśnictwo* 32: 65–83.
 - Klocek A., Oesten G. 1991. Zur Bestimmung der optimalen Umtriebszeit im Zielwaldmodell, *Allgemeine Forst und Jagdzeitung* 5/6: 92–100.
 - Klocek A., Oesten G. 1992. Macierzowe ujęcie rozwoju lasu. *Prace IBL*, nr 738: 3–32.
 - Klocek A., Oesten G. 1992. Über die optimale Umtriebszeit im Naturverjüngungsbetriebs. S4.04. Forsteinrichtung und Betriebswirtschaftgaranten der Nachhaltigkeit. IUFRO Centennial Meeting. Berlin/Eberswalde: 75–87.
 - Klocek A., Oesten G. 1993. Optymalizacja wieku rębności w lesie normalnym oraz celowym. *Prace IBL* 747: 3–31.
 - Klocek A., Oesten G. 1994. Modele strategii użytkowania lasu w gospodarstwie przerębowo-zrębowym. *Prace IBL* 770: 3–23.
 - Klocek A., Oesten G., Rykowski K. 1994. Bioekonomika – szansa trwałego rozwoju gospodarstwa leśnego. *Prace IBL – seria A*, 777: 3–58.
 - Klocek A. 1995. Zarządzania wielofunkcyjnym gospodarstwem leśnym. *Prace IBL – seria A*, 789: 131–156.

- Klocek A., Płotkowski L. 1997. Las i jego funkcje jako dobro publiczne, w: *Kongres Leśników Polskich – materiały i dokumenty*. Tom II, cz. 2, Warszawa.
 - Klocek A. 1998. Pozaprodukcyjne funkcje lasu – dobra publiczne gospodarki leśnej. *Sylwan* 11: 5–20
 - Klocek A. 1999. Pozaprodukcyjne funkcje lasu jako publiczne świadczenia gospodarki leśnej oraz stany jej równowagi, *Sylwan* 12: 5–20
 - Klocek A., Zając S. 1999. Model ekonomicznej oceny ochrony lasu przed szkodliwymi owadami liściożernymi. *Sylwan*, 1999, nr 4, s. 5–19
 - Klocek A. 2000a. Rentowność gospodarstwa leśnego a formy własności leśnej, *Sylwan* 5: 5–22.
 - Klocek A. 2000b. Modelowanie procesów decyzyjnych w gospodarstwie leśnym, w: *Stan i perspektywy badań z zakresu zarządzania lasu i ekonomiki leśnictwa*. Materiały IV Konferencji Leśnej, IBL, Warszawa.
 - Klocek A., Gołoś P. 2000. Ekonomiczne aspekty gospodarki nadleśnictw Puszczy Białowieskiej. *Prace IBL – seria A*, 2: 101–108.
 - Klocek A. 2001. Problemy zarządzania wielofunkcyjnym gospodarstwem leśnym. *Prace IBL – seria A*, 4: 23–45.
 - Klocek A. 2003. Ekonomiczne aspekty leśnictwa w krajach Unii Europejskiej i w Polsce, *Sylwan* 1: 1–11.
 - Klocek A. 2004. Ekonomiczne aspekty użytkowania lasu a realizacja wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w wybranych krajach europejskich. *Leśne Prace Badawcze* 4: 7–23.
 - Klocek A., Paschalis P. 2004. IV Konferencja Ministerialna na temat Ochrony Lasów w Europie, *Sylwan* 4: 60–71.
 - Klocek A. 2005. Wielofunkcyjność gospodarki leśnej – dylematy ekonomiczne, *Sylwan* 6: 3–16.
 - Klocek A., Grzywacz A. 2006. Problemy nauk leśnych, w: *Materiały drukowane konferencji naukowej pt. Quo vadis forestry? Materiały Międzynarodowej Konferencji*, Sękocin Stary: 456–472.
 - Klocek A., Płotkowski L. 2007. Wyzwania przyszłości polskiego leśnictwa. W: *Materiały z okazji Jubileuszu 125-lecia działalności Polskiego Towarzystwa Leśnego*. Kraków: 57–86.
 - Klocek A. 2009. Dylematy gospodarcze lasu wielofunkcyjnego. W: *Leśnictwo wielofunkcyjne – stan obecny i przyszłość*. Zimowa Szkoła Leśna przy Instytucie Badawczym Leśnictwa, I Sesja: 92–112.
 - Klocek A., Płotkowski L. 2009. Zagadnienia przyszłości ekonomiki leśnictwa: w: *Materiały sesji naukowej PTL pt. Społeczno-ekonomiczne uwarunkowania przyszłości polskiego leśnictwa*. Gorzów Wielkopolski: 109–129.
 - Klocek A., Płotkowski L. 2010. Ekonomiczne problemy zarządzania w lasach państwowych na tle wybranych krajów Unii Europejskiej, w: *Materiały konferencji naukowo-technicznej SITLiD: Leśnictwo i drzewnictwo polskie na tle leśnictwa krajów Unii Europejskiej*. Łągow: 33–45.
 - Klocek A., Młynarski W. 2011. Ryzyko w gospodarstwie leśnym. W: *Strategia rozwoju lasów i leśnictwa w Polsce do roku 2030*. Zimowa Szkoła Leśna przy Instytucie Badawczym Leśnictwa, III Sesja: 217–232.
 - Klocek A., Płotkowski L. 2011. Zarys problemów ekonomiki leśnictwa, w: *Materiały sesji naukowej PTL pt. Lasy Polski, Europy i Świata*. Sękocin Stary: 77–93.
 - Klocek A., Płotkowski L., Zając S. 2012. Produkcja drewna w rachunku ekonomicznym gospodarstwa leśnego. Zimowa Szkoła Leśna przy Instytucie Badawczym Leśnictwa, IV Sesja: 153–178.
 - Klocek A. 2012. Charakterystyka wyników oraz form organizacyjno-funkcjonalnych państwowego gospodarstwa leśnego, w: *Materiały drukowane konferencji naukowej PTL pt. Wizja przyszłości polskich lasów i leśnictwa do 2030 r*. Spała: 119–133.
 - Klocek A., Płotkowski L., Piekutin J. 2013. Ekonomiczno-finansowe problemy w planowaniu zarządzania lasu. Zimowa Szkoła Leśna przy Instytucie Badawczym Leśnictwa, V Sesja, 2013, s. 205–224
 - Klocek A., Piekutin J. 2015. Wiek rębności w lesie normalnym oraz celowym, *Sylwan* 12: 971–988.
- #### 2.4. Skrypty
- Marszałek T., Klocek A. 1967. Materiały do studium ekonomiki gospodarstwa leśnego. Tom III, Dział Wyd. SGGW, Warszawa, 259 s.
 - Klocek A. 1970e. Metody rachunku ekonomicznego w leśnictwie. W. Materiały naukowe dla Studium Podyplomowego z Ekonomiki Leśnictwa. Dział Wyd. WSR w Krakowie, Kraków, z. 1: 95–112.
 - Jarosz K., Klocek A., Płotkowski L. 1972. Materiały do ćwiczeń z ekonomiki leśnictwa. Dział Wyd. SGGW, Warszawa, 226s.
- #### 2.5. Prace informujące o postępach wiedzy, kierunkach badawczych i nowych metodach
- Klocek A. 1968. Znaczenie uczoťa effektivnosti kapitalovloženij w upravlenii lesnom chozjajstvom, w: *Racionalizacia v lesnom hospodarsve*. Dom Techniku CSVTS Žilina. Piestany: 13.
 - Klocek A. 1971c. Zagadnienia oceny ekonomicznej efektywności leśnych inwestycji drogowych, w: *Materiały drukowane konferencji naukowo-technicznej nt. Zagadnienia sieci dróg leśnych*, PTL, Warszawa: 107–126.
 - Klocek A. 1977d. Optymalizacija glavnogo polzovanija w tiechniczsko-ekonomiczeskom planie lesnogo predprijatija, w: *Zvysovani intensity socialisticke lesni vyroby a jeji racionalizace*. VLU-VSZ, Praha: 258–271.
 - Klocek A. 1978. Omówienie książki pod red. M. Novotnego pt. Optymalizacja decyzji w gospodarstwie leśnym. *Sylwan* 5: 81–82.
 - Klocek A., Marszałek T. 1978. Synteza problemów i próba określenia kierunków usprawnień obecnego

modelu nadleśnictwa, w: *Materiały drukowane konferencji pt. Model nadleśnictwa*. SITLiD, Warszawa: 72–84.

- Klocek A. 1993. Die ökonomische Dilemmas des Schutzes und der Nutzung von Waldökosystemen. Materiały symposium IUFRO S6.12.02. Beziehungen der Staatsforstverwaltung zur Naturschutzverwaltung. Warszawa: 107–116.
 - Klocek A., Płotkowski L. 1995. Modele zrównoważonej gospodarki leśnej. Materiały drukowane symposium pt. Ochrona różnorodności biologicznej w zrównoważonej gospodarce leśnej. PTL-IBL, Warszawa 1995, s. 17–34
 - Klocek A. 2003a. Ekonomiczne problemy gospodarstwa leśnego, w: *Drzewostany świerkowe – stan, problemy, perspektywy rozwojowe*. Materiały konferencji naukowej PTL, Ustroń-Jaszowiec: 21–39.
 - Klocek A. 2004. Ekonomiczne aspekty użytkowania lasu a realizacja wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, w: *Materiały drukowane konferencji naukowo-technicznej pt. Stan zasobów drzewnych Lasów Państwowych i możliwości ich użytkowania*. SITLiD, DGLP, RDLP w Katowicach, Ustroń-Jaszowiec, 24–26 marca: 28.
 - Dawidziuk J., Klocek A. 2005. Uwarunkowania rozwoju gospodarki leśnej, w: *Polityka Leśna Państwa i Narodowy Program Rozwoju*. Materiały z Konferencji w Ośrodku Edukacji Ekologicznej i Integracji Europejskiej Lasów Państwowych, 18 maja, Jedlnia: 63–74.
- 2.6. Prace popularnonaukowe**
- Klocek A. 1971d. Istota postępu technicznego, *Postępy Techniki w Leśnictwie* XIX: 5–13.
 - Klocek A. 1976a. Hasła: Produkcja globalna leśnictwa, Produkcja towarowa w leśnictwie, Produkcja czysta leśnictwa, w: *Mala encyklopedia statystyki*. PWE, Warszawa.
 - Klocek A. 1976b. Zarządzania organizacjami gospodarczymi inicjującymi nowy system ekonomiczno-finansowy, *Las Polski* 12: 8–9.
 - Klocek A. 1976c. Racjonalność – podstawową zasadą usprawnienia działalności gospodarczej, *Las Polski* 20: 8–9.
 - Klocek A. 1976d. Metody optymalizacji decyzji, *Las Polski* 22: 6–7.
 - Hodór Cz., Klocek A. 1978. Inwestycje leśne, *Las Polski* 12: 5–8.
 - Klocek A. 1978c. Przedsiębiorstwo Lasów Państwowych jako jednostka organizacyjna, *Las Polski* 23: 3–5.
 - Klocek A. 1978d. Struktura organizacyjna przedsiębiorstwa Lasów Państwowych, *Las Polski* 24: 3–5.
 - Klocek A. 1979a. Zarządzanie przedsiębiorstwem leśnym, *Las Polski* 1: 8–10.
 - Klocek A. 1979b. Istota i zasady pracy kierowniczej, *Las Polski* 9: 7–8.
 - Klocek A. 1979c. Rola kierownika w kształtowaniu stosunków międzyludzkich, *Las Polski* 11: 5–6.
 - Klocek A., Płotkowski L. 1979. Rozrachunek gospodarczy przedsiębiorstw Lasów Państwowych, *Las Polski* 2: 3–5.
 - Klocek A. 1980. Hasło Programowanie w: *Mala Encyklopedia Leśnictwa*. PWN, Warszawa.
 - Klocek A., Płotkowski L. 1981. Ekonomiczno-decyzyjne podstawy koncentracji użytkowania rębego w lasach NRD, *Postępy Techniki w Leśnictwie* XXXI: 82–91.
 - Klocek A. 1984. Metody optymalizacji planu cięć, *Postępy Techniki w Leśnictwie* XXXVII: 82–96.
 - Klocek A., Jarosz K. 1990. Zalety i wady funduszu leśnego, *Las Polski* 8: 3.
 - Klocek A. 1990. Co wynika z systemowego podejścia do systemu finansowego gospodarstwa leśnego, *Las Polski* 11–12: 2.
 - Klocek A., Huculak W., Płotkowski L. 1990. Kilka uwag na temat historii, filozofii, ekonomii i przemysłowych szkód leśnych, *Las Polski* 13: 3 oraz nr 14, s. 2.
 - Klocek A., Huculak W., Płotkowski L. 1990. Kilka uwag na temat historii, filozofii, ekonomii i przemysłowych szkód leśnych, *Las Polski* 14: 2.
 - Klocek A., Borowski Sz. 1990a. Las celowy – nowa idea w leśnictwie, *Las Polski* 20: 2.
 - Klocek A., Borowski Sz. 1990b. Las celowy – nowa idea w leśnictwie, *Las Polski* 22: 2.
 - Klocek A. 1991. Ekonomiczno-finansowe problemy gospodarstwa leśnego, *Przemysł Drzewny* 12: 20–22.
 - Klocek A., Rykowski K., Smykała J. 1991. Skove og skovbrug i Polen (Lasy i leśnictwo w Polsce), *Skoven* 8.
 - Klocek A., Rykowski K. 1992a. Jeszcze o lasach i leśnictwie – ale inaczej, *Echa Leśne* 12: 8–9.
 - Klocek A., Rykowski K. 1992b. Inna strona lasu, *Życie Gospodarcze* 43: 15.
 - Klocek A., Oesten G. 1993. Optymalizacja cyklu produkcji leśnej w gospodarstwie przerębowo-zrębowym. *Prace IBL – seria B*, 15: 42–59.
 - Klocek A. 1996a. Informacja o Kongresie Leśników Polskich, *Przegląd Leśniczy* 11.
 - Klocek A. 1996b. Informacja o Kongresie Leśników Polskich, *Las Polski* 23, 24.
 - Klocek A. 1996c. Kongres Leśników Polskich, *Echa Leśne* 12: 30.
 - Klocek A. 1996d. Kongres Leśników Polskich, *Środowisko* 1996 23: 20–21.
 - Klocek A. 1997a. Informacja o Kongresie Leśników Polskich, *Sylwan* 1.
 - Klocek A. 1997b. Kongres Leśników Polskich. Problemy i oczekiwania. *Poznajmy Las*, nr 2, s. 5, 18.
 - Klocek A. 1998. W sprawie „Poselskiej propozycji zmiany ustawy o reprivatyzacji nieruchomości...”, *Trybuna Leśnika* 12: 6.
 - Klocek A. 1999a. Co było najważniejszym wydarzeniem w leśnictwie w mijającym stuleciu?, *Las Polski* 9: 11–12.

- Klocek A. 1999b. Dlaczego prywatyzacji lasów mówimy „nie”? *Echa Leśne* 10: 3–7.
 - Klocek A. 1999c. Dlaczego lasy są dobrem wspólnym? *Życie*, dn. 20.08.
 - Klocek A. 1999d. Las majątkiem społeczeństwa, *Życie Gospodarcze* 38.
 - Klocek A. 2000c. 70 lat minęło, *Echa Leśne* 10: 12–14.
 - Klocek A. 2000d. Jaka renta leśna?, *Głos Lasu* 9 s. 6–7, 10: 11–12.
 - Klocek A. 2000e. Różnorodność zarządzania, *Głos Lasu* 10: 4–5.
 - Klocek A. 2002a. Gospodarka leśna a wolny rynek, *Głos Lasu* 8: 30–33.
 - Klocek A. 2002b. Gospodarka leśna a wolny rynek, *Głos Lasu* 9: 38–41.
 - Klocek A. 2002c. Trudny rok ale z perspektywami, *Głos Lasu* 12: 22–23.
 - Klocek A. 2003b. We własnym interesie, ale na rzecz dobra ogółu, *Głos Lasu* 11: 12–17.
 - Klocek A., Grzywacz A. 2005. Obawy leśników. Wokół projektu ustawy reprivatyzacyjnej, *Głos Lasu* 4: 45–46.
 - Klocek A. 2006b. Nowa inicjatywa Unii Europejskiej w zakresie leśnictwa, *Leśne Aktualności z Unii Europejskiej* 2.
 - Klocek A. 2006c. Europejski Związek Lasów Państwowych, *Leśne Aktualności z Unii Europejskiej* 2006 3.
 - Klocek A. 2006d. Polityka leśna i środowiskowa UE, *Leśne Aktualności z Unii Europejskiej* 4.
 - Klocek A. 2007. Laudacja dr h. c. Gerhard Oesten, *Agricola SGGW* 68: 6.
 - Klocek A. 2008. Czy rzeczywiście racjonalizacja?, *Las Polski* 1: 10–12.
 - Klocek A. 2008. Nauki leśne – próba oceny funkcjonowania systemu ich finansowania, *Leśne Prace Badawcze* 3: 265–270.
 - Klocek A. 2009a. Metody określania wartości znacjonalizowanych majątków leśnych w Polsce, *Głos Lasu* 2: 14–16.
 - Klocek A. 2009b. Metody określania wartości znacjonalizowanych majątków leśnych w Polsce, *Głos Lasu* 3: 15–17.
 - Klocek A. 2009c. Elementy metody wartości dochodowej, *Głos Lasu* 5: 9–11.
 - Klocek A. 2009d. Elementy metody wartości dochodowej, *Głos Lasu* 6: 7–9.
 - Klocek A., Płotkowski L. 2011. Zmiany organizacyjne i funkcjonalne państwowego gospodarstwa leśnego w wybranych krajach Europy, w: *Materiały drukowane konferencji z okazji obchodów Roku Lasów 2011 w Województwie Kujawsko-Pomorskim*. Wydawca Regionalna Dyrekcja LP w Toruniu: 21–35.
 - Klocek A. 2003: Leśnictwo i drzewnictwo w prasie zachodniej. *Głos Lasu*, nr 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12
 - Klocek A. 2004: Leśnictwo i drzewnictwo w prasie zachodniej. *Głos Lasu*, nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12
 - Klocek A. 2005: Leśnictwo i drzewnictwo w prasie zachodniej. *Głos Lasu*, nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12
 - Klocek A. 2006: Leśnictwo i drzewnictwo w prasie zachodniej. *Głos Lasu*, nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
 - Klocek A. 2007: Leśnictwo i drzewnictwo w prasie zachodniej. *Głos Lasu*, nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
 - Klocek A. 2008: Leśnictwo i drzewnictwo w prasie zachodniej. *Głos Lasu*, nr 1, 2, 4, 7
 - Klocek A. 2009: Leśnictwo i drzewnictwo w prasie zachodniej. *Głos Lasu*, nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10
- 2.7. Dokumentacja prac naukowych i projektowych**
- Klocek A., Marszałek T. 1966. Metodyka obliczania ekonomicznej efektywności leśnych inwestycji drogowych. Katedra Ekonomiki Leśnictwa SGGW, Warszawa (maszynopis dokumentacji naukowej na zlecenie MLiPD) 89 s.
 - Jarosz K., Klocek A., Marszałek T., Płotkowski L. i in. 1970. Ocena ekonomicznej efektywności wybranego obiektu sieci dróg leśnych przy zastosowaniu metody opracowanej w Katedrze Ekonomiki Leśnictwa SGGW. Instytut Organizacji Gospodarstwa Leśnego SGGW, Warszawa (maszynopis dokumentacji naukowej wykonanej na zlecenie BULiGL) 137s.
 - Marszałek T., Klocek A., Jarosz K., Płotkowski L. i in. 1973. Określenie ekonomicznej efektywności intensyfikacji produkcji leśnej na przykładzie Lasów Doświadczalnych SGGW w Rogowie. Instytut Gospodarstwa Leśnego AR, Warszawa (maszynopis dokumentacji naukowej wykonanej na zlecenie IBL) 154 s.
 - Jarosz K., Klocek A., Marszałek T., Płotkowski L. i in. 1975. Zasady szacowania pozagospodarczych funkcji lasu w parkach narodowych i rezerwach przyrody. Instytut Organizacji Gospodarstwa Leśnego SGGW-AR, Warszawa (maszynopis dokumentacji naukowej wykonanej na zlecenie MLiPD) 212 s.
 - Jarosz K., Klocek A., Płotkowski L. i in. 1980. Ekonomiczne podstawy intensyfikacji produkcji w Lasach Państwowych. Instytut Organizacji Gospodarstwa Leśnego SGGW-AR, Warszawa (maszynopis dokumentacji naukowej wykonanej na zlecenie IBL) 370 s.
 - Jarosz K., Klocek A., Marszałek T., Płotkowski L. i in. 1983. Ekonomiczne podstawy optymalizacji produkcji w Lasach Państwowych na przykładzie przebudowy drzewostanów negatywnych. Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Leśnych SGGW-AR, Warszawa (maszynopis dokumentacji naukowej wykonanej na zlecenie IBL) 586 s.
 - Klocek A., Lubański A., Płotkowski L. i in.: Problemy optymalizacji trzebieży, w: *Kompleksowe badania nad doskonaleniem metod trzebieży*. Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Leśnych SGGW-AR,

- Warszawa (maszynopis dokumentacji naukowej wykonanej na zlecenie IBL) 67 s.
- Jarosz K., Klocek A. i in. 1987. Doskonalenie systemu ekonomiczno-finansowego w Lasach Państwowych na przykładzie normatywów wartości upraw w Nadleśnictwie Rogów. Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Leśnych SGGW-AR, Warszawa (maszynopis dokumentacji naukowej wykonanej na zlecenie IBL) 147 s.
 - Klocek A., Lubański A., Zajączkowski S. 1986. Instrukcja stosowania metody optymalizacji wieku oraz kolejności przebudowy drzewostanów negatywnych. Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Leśnych SGGW-AR, Warszawa (maszynopis instrukcji wykonanej na zlecenie NZLP) 21 s.
 - Marszałek T., Klocek A. i in. 1990. Ekonomiczne skutki wpływu zanieczyszczeń środowiska na stan gospodarstwa leśnego w Polsce. Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Leśnych SGGW-AR, Warszawa (maszynopis dokumentacji wykonanej w ramach programu CPBP) 280 s.
 - Klocek A. i in. 2005. Ekonomiczny wiek dojrzałości rębnej drzewostanów sosnowych i świerkowych oraz jego wpływ na sytuację finansową gospodarki leśnej. Zakład Ekonomiki i Polityki Leśnej IBL, Warszawa.